

TRƯỜNG ĐẠI HỌC HỒNG ĐỨC
KHOA KHOA HỌC XÃ HỘI

ĐỀ CƯƠNG HỌC PHẦN
HỆ THỐNG THỂ LOẠI VĂN HỌC TRUNG ĐẠI VIỆT NAM

1. Thông tin về giảng viên biên soạn đề cương

* Giảng viên 1

- Họ và tên: Trần Quang Dũng
- Học hàm, học vị: Tiến sĩ
- Thời gian làm việc: Các ngày trong tuần (từ 8h00 đến 11h00)
- Địa điểm làm việc: Khoa KHXH, Trường ĐH Hồng Đức.
- Địa chỉ liên hệ: Bộ môn Văn học VN, Khoa KHXH, Trường ĐH Hồng Đức.
- Điện thoại: 0989.091.116
- Email: tranquangdungdhhd@gmail.com
- Các hướng nghiên cứu chính:

Tổng quan về văn học Việt Nam; Văn học Việt Nam từ thế kỷ X đến hết thế kỷ XIX; hệ thống thể loại văn học Việt Nam thời trung đại; tiến trình thơ Nôm Đường luật; kiểu tác giả và cá tính sáng tạo trong văn học Việt Nam trung đại; văn học trung đại Việt Nam từ góc nhìn văn hóa...

* Giảng viên 2

- Họ và tên: Lê Thị Nương
- Học hàm, học vị: Tiến sĩ
- Mobile: 0915568186
- Email: lenuong1010@gmail.com

2. Thông tin chung về học phần

- Tên môn học: *Hệ thống thể loại văn học trung đại Việt Nam*
- Mã môn học: HDHT
- Môn học: - bắt buộc:

- Số tín chỉ: 2

- Giờ tín chỉ đối với các hoạt động:

+ Lý thuyết, bài tập: 18

+ Kiểm tra thường xuyên: 2

+ Thực hành: 8

+ Kiểm tra giữa kỳ (tiểu luận): 2

+ Thảo luận: 12

+ Kiểm tra cuối kỳ:

+ Tự học: 90

- Địa chỉ các khoa/bộ môn phụ trách môn học: Bộ môn Văn học VN,
P.322. Nhà A6, CS chính, Trường ĐH Hồng Đức

3. Mục tiêu và chuẩn đầu ra của học phần

3.1. Mục tiêu của học phần

- *Kiến thức*: Học phần hướng tới những mục tiêu sau:

Học phần cung cấp những kiến thức cơ bản và hệ thống về thể loại văn học trung đại Việt Nam với những đặc trưng cơ bản theo từng loại hình; sự vận động và phát triển của văn học trung đại gắn liền với sự vận động và phát triển của thể loại văn học; phân biệt sự khác nhau của hệ thống thể loại văn học trung đại với hệ thống thể loại văn học dân gian và văn học hiện đại.

- *Kỹ năng*:

+ Người học có được kỹ năng nghiên cứu và giảng dạy văn học dưới góc độ loại hình: thể loại văn học và loại hình tác giả văn học

+ Hình thành và rèn luyện kỹ năng nghiên cứu và giảng dạy tác giả văn học, khuynh hướng và trào lưu văn học dưới góc độ thể loại

+ Có kỹ năng vận dụng sự hiểu biết về loại hình tác giả văn học để phân loại, so sánh các thể loại văn học khác nhau trong nền văn học dân tộc.

- *Thái độ*:

+ Thấy được vai trò quan trọng của việc nghiên cứu thể loại văn học trung đại nói riêng và thể loại văn học nói chung trong nghiên cứu và giảng dạy văn học sử.

+ Có ý thức giữ gìn, truyền bá và bảo lưu những giá trị văn chương Việt Nam thời trung đại, đặc biệt là các trước tác của các nhà thơ, nhà văn hóa lớn.

3.2. Chuẩn đầu ra của học phần

Sau khi học xong học phần, học viên đạt được các tiêu chuẩn sau đây:

- *Kiến thức*: Người học nhận biết được đối tượng, mục đích và nhiệm vụ của việc nghiên cứu và giảng dạy văn học dưới góc thể loại; có được những kiến thức cơ bản và hệ thống về đặc điểm, tính chất của các thể loại văn học trung đại Việt Nam; lý giải được những cơ sở, tiền đề về lịch sử, xã hội, văn hóa, tư tưởng cho sự xuất hiện và quy định đặc điểm, tính chất đặc thù của từng thể loại văn học trung đại Việt Nam.

- *Kỹ năng*: Có tư duy phản biện và khả năng độc lập nghiên cứu về các thể loại văn học trên phương diện lý thuyết cũng như thực hành giảng dạy văn học dưới góc độ thể loại ở nhà trường phổ thông và đại học ; có kỹ năng triển khai nghiên cứu một đề tài thuộc lĩnh vực tác giả văn học.

- *Thái độ*

Có nhận thức đúng đắn và tích cực, sáng tạo trong việc phát hiện và giải quyết các vấn đề có liên quan đến tác giả, tác phẩm văn học ; biết trân trọng, gìn giữ và phát huy các giá trị văn học, văn hóa dân tộc.

4. Tóm tắt nội dung học phần

Học phần giới thiệu lý thuyết thể loại; triển khai nghiên cứu ứng dụng vào lịch sử văn học Việt Nam: mô tả, hệ thống hóa, phân loại đối với các thể loại văn học trung đại Việt Nam.

5. Nội dung chi tiết học phần

5.1. Nội dung cốt lõi

- Thể loại văn học Việt Nam trung đại gồm 3 hệ thống: Hệ thống văn học ngoại nhập, hệ thống văn học nội sinh và hệ thống văn học bắt nguồn từ văn học dân gian

- Trong từng hệ thống văn học, cung cấp cho người học những kiến thức cơ bản về khái niệm, nguồn gốc – quá trình phát triển và đặc trưng của từng thể loại.

- Thấy được sự kế thừa, tiếp biến của hệ thống thể loại văn học trung đại trong tương quan với hệ thống thể loại văn học dân gian và văn học Việt Nam hiện đại.

5.2. Nội dung chi tiết

Chương 1: Một số vấn đề chung về thể loại văn học

- 1.1. Vị trí của thể loại trong nghiên cứu và giảng dạy lịch sử văn học
- 1.2. Quan niệm về thể loại văn học
- 1.3. Tình hình nghiên cứu và giảng dạy tác phẩm văn học gắn với đặc trưng thể loại hiện nay
- 1.4. Tiêu chí phân loại hệ thống thể loại văn học Việt Nam trung đại

Chương 2: Hệ thống thể loại văn học ngoại nhập

2.1. Văn chương tôn giáo và lễ nghi

- Khái niệm
- Nguồn gốc và quá trình phát triển
- Các thể loại tiêu biểu
- Đặc trưng của từng thể loại
- Các tác phẩm tiêu biểu của từng thể loại

2.2. Văn chương cử tử

- Khái niệm
- Nguồn gốc và quá trình phát triển
- Các thể loại tiêu biểu
- Đặc trưng của từng thể loại
- Các tác phẩm tiêu biểu của từng thể loại

2.3. Văn học chức năng

- Khái niệm
- Nguồn gốc và quá trình phát triển
- Các thể loại tiêu biểu
- Đặc trưng của từng thể loại
- Các tác phẩm tiêu biểu của từng thể loại

2.4. Văn học hình tượng

- Khái niệm
- Nguồn gốc và quá trình phát triển
- Các thể loại tiêu biểu
- Đặc trưng của từng thể loại

- Các tác phẩm tiêu biểu của từng thể loại

Chương 3: Hệ thống thể loại văn học nội sinh

3.1. Diễn ca lịch sử

- Khái niệm
- Nguồn gốc và quá trình phát triển
- Đặc trưng thể loại

Các tác phẩm tiêu biểu

3.2. Hát nói

- Khái niệm
- Nguồn gốc và quá trình phát triển
- Đặc trưng thể loại

Các tác phẩm tiêu biểu

3.3. Truyện thơ Nôm

- Khái niệm
- Nguồn gốc và quá trình phát triển
- Đặc trưng thể loại

Các tác phẩm tiêu biểu

Chương 4: Hệ thống thể loại có nguồn gốc từ văn học dân gian

4.1. Thơ lục bát

- Khái niệm
- Quá trình phát triển
- Đặc trưng thể loại

Các tác phẩm tiêu biểu

4.2. Thơ song thất lục bát

- Khái niệm
- Quá trình phát triển
- Đặc trưng thể loại

Các tác phẩm tiêu biểu

6. Lịch trình và hình thức tổ chức dạy học

Nội dung	Hình thức tổ chức dạy và học	Tổng
----------	------------------------------	------

	Lý thuyết, Bài tập	Thực hành – Thực tập	Thảo luận nhóm/lớp	Tự học, tự nghiên cứu	
<p><u>Chương 1: Một số vấn đề chung về thể loại văn học</u></p> <p>1.1. Vị trí của thể loại trong nghiên cứu và giảng dạy lịch sử văn học</p> <p>1.2. Quan niệm về thể loại văn học</p> <p>1.3. Tình hình nghiên cứu và giảng dạy tác phẩm văn học gắn với đặc trưng thể loại hiện nay</p> <p>1.4. Tiêu chí phân loại hệ thống thể loại văn học Việt Nam trung đại</p>	3	2	2		
<p><u>Chương 2: Hệ thống thể loại văn học ngoại nhập</u></p> <p>2.1. Văn chương tôn giáo và lễ nghi</p> <p>2.2. Văn chương cử tử</p> <p>2.3. Văn học chức năng</p> <p>2.4. Văn học hình tượng</p>	4	2	3		
<p><u>Chương 3: Hệ thống thể loại văn học nội sinh</u></p> <p>3.1. Diễn ca lịch sử</p>	4	2	3		....

3.2. <i>Hát nói</i>					
3.3. <i>Truyện thơ Nôm</i>					
<u>Chương 4: Hệ thống thể loại có nguồn gốc từ văn học dân gian</u>					
4.1. <i>Thơ lục bát</i>	4	2	4		
4.2. <i>Thơ song thất lục bát</i>					
So sánh một số thể loại văn học trung đại VN và thể loại văn học Trung Quốc	3	2	2		
Tổng	18	10	14		

7. Học liệu

7.1. Học liệu bắt buộc:

1. Bùi Văn Nguyên - Hà Minh Đức (1974), *Thơ ca Việt Nam - hình thức và thể loại*, Nxb Khoa học Xã hội, Hà Nội.
2. Bùi Duy Tân (1999-2001), *Khảo và luận một số thể loại tác gia - tác phẩm văn học trung đại Việt Nam*, 2 tập, NXB Đại học Quốc gia, Hà Nội

7.2. Học liệu tham khảo:

1. Trần Ngọc Vương (1997), *Văn học Việt Nam dòng riêng giữa nguồn chung*, Nxb Giáo dục, Hà Nội.
2. Trần Quang Dũng (2009), *Văn học Việt Nam từ thế kỷ X đến hết thế kỷ XIX*, Nxb Đại học Sư phạm, Hà Nội.

8. Hình thức kiểm tra - đánh giá kết quả học tập học phần

8.1. Kiểm tra - đánh giá thường xuyên

- Tỷ lệ điểm: 30%
- Mục đích: Đánh giá khả năng nắm bắt kiến thức và ý thức thái độ của học viên đối với môn học.
- Yêu cầu: Học viên tham gia đầy đủ các buổi học, chuẩn bị tốt các nội dung thảo luận, bài tập và tự học.

- Hình thức: viết, vấn đáp hoặc kiểm tra nhanh (15 phút)

8.2. Kiểm tra - đánh giá giữa kì

- Tỷ lệ điểm: 20%

- Mục đích: Đánh giá năng lực khái quát, tổng hợp các nội dung đã học, kiểm tra kỹ năng nghiên cứu và xử lý vấn đề thuộc chuyên đề.

- Yêu cầu: Học viên học viên chuẩn bị nội dung kiến thức đã học và tham dự đầy đủ.

- Hình thức: Viết bài tự luận hoặc làm tiểu luận

8.3. Kiểm tra đánh giá hết học phần

- Tỷ lệ điểm: 50%

- Mục đích: Đánh giá năng lực khái quát, tổng hợp các nội dung đã học và kỹ năng nghiên cứu, xử lý vấn đề thuộc môn học.

- Yêu cầu: Học viên chuẩn bị nội dung kiến thức, kỹ năng đã học và tham dự đầy đủ

- Hình thức: Viết bài tự luận hoặc làm tiểu luận

8.4. Lịch thi, kiểm tra (Theo quy định)

Phê duyệt ngày tháng 12 năm 2017

**Phê duyệt của
Trường**

Trưởng khoa

P.trưởng BM

Người biên soạn

Hoàng Thị Huệ

Trần Quang Dũng